



# GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

**HOTĂRÂRE nr. \_\_\_\_\_**

**din \_\_\_\_\_ 2024**

**Chișinău**

**Pentru aprobarea Regulamentului  
cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual  
în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I)**  
-----

În temeiul art. 89 alin. (9) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

**1.** Se aprobă Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) (se anexează).

**2.** Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării și, după caz, în sarcina ministerelor care au în subordine instituții de învățământ superior.

**3.** Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Prim-ministru**

**DORIN RECEAN**

Ministrul educației  
și cercetării

Dan Perciun

**REGULAMENT**  
**cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual**  
**în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I)**

**I. DISPOZIȚII GENERALE**

1. Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) (în continuare – *Regulament*) stabilește cadrul normativ privind organizarea și desfășurarea învățământului dual ca modalitate de organizare a studiilor superioare de licență.

2. Învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență reprezintă învățământul în care responsabilitățile cu privire la desfășurarea activităților de învățare și evaluare sunt partajate între instituția de învățământ superior și persoana juridică care asigură, în baza acordului de cooperare, activitățile de formare profesională a studenților.

3. Scopul implementării învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență este de a contribui la organizarea unui proces de pregătire a viitorilor specialiști, menit să dezvolte competențele practice ale studenților, să faciliteze tranziția lor către piața muncii și să contribuie la formarea unei forțe de muncă calificate și adaptabile la cerințele actuale ale societății și ale pieței muncii, prin integrarea unităților de curs teoretice cu activitățile practice.

4. În sensul prezentului Regulament, se definesc următoarele noțiuni:  
*învățământ dual în cadrul studiilor superioare de licență* – învățământ în cadrul căruia instruirea teoretică se realizează în instituția de învățământ superior, iar cea practică – la întreprindere;

*unitate de învățământ dual* (în continuare – *unitate*) – persoană juridică de drept public sau privat, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, care asigură, în baza acordului de cooperare, activitățile de formare profesională a studenților;

*coordonator de învățământ dual din cadrul instituției de învățământ* (în continuare – *coordonator al instituției*) – cadru didactic/științifico-didactic titular/prin cumul din cadrul instituției de învățământ superior care asigură ghidarea studentului pe parcursul perioadei de studii în învățământul dual;

*coordonator de învățământ dual din cadrul unității de învățământ dual* (în continuare – *coordonator al unității*) – salariat al unității care deține competențe corespunzătoare domeniului de formare profesională, experiență profesională de

cel puțin 5 ani și este responsabil de organizarea, desfășurarea și monitorizarea formării profesionale a studentului.

**5. Învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență are următoarele caracteristici:**

5.1. este organizat de către instituția de învățământ superior în baza unor acorduri de cooperare, la inițiativa unității interesate în calitate de potențial angajator;

5.2. constituie o modalitate de studii superioare de licență care îmbină instruirea teoretică cu dobândirea competențelor practice și aplicative;

5.3. permite absolvenților să acumuleze vechimea în muncă conform specialității/programului de studiu;

5.4. se bazează pe o cooperare durabilă între instituțiile de învățământ superior și unități.

**6. Învățământul dual se bazează pe următoarele principii:**

6.1. principiul creării unui parteneriat între părțile implicate în procesul de formare profesională prin învățământ dual, care presupune cooperarea și partajarea clară a obligațiilor și responsabilităților, pentru a asigura un proces de studii superioare de calitate;

6.2. principiul orientării în carieră și al capacității de angajare, care implică dezvoltarea abilităților de gestionare a carierei și oferirea oportunităților mai largi de angajare;

6.3. principiul eticii, care presupune respectul față de personalitatea studentului, precum și a personalului angajat;

6.4. principiul asigurării calității, care are scopul de a coordona și de a stabili standarde de calitate în cadrul învățământului dual;

6.5. principiul profesionalismului, care presupune stabilirea unei relații juridice formale între student, unitate și instituția de învățământ.

**7. Obiectivele de bază ale învățământului dual sunt:**

7.1. asigurarea formării profesionale calificate a studenților, conform specialității și cerințelor pieței muncii;

7.2. contribuția la consolidarea competitivității și a dezvoltării culturale, economice și sociale a Republicii Moldova;

7.3. oferirea oportunităților de angajare după absolvire;

7.4. asigurarea condițiilor pentru dezvoltarea competențelor profesionale și pregătirea viitorilor specialiști;

7.5. dezvoltarea unor programe de studii atractive, adaptate la necesitățile pieței muncii.

**8. Condițiile privind organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență, implică specialitățile în cadrul cărora se va**

organiza învățământul dual, sunt stabilite de către Ministerul Educației și Cercetării în coordonare cu ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior și cu unitățile interesate.

**9.** Programele de studii superioare, implicit cele care oferă învățământul dual, sunt organizate în limitele bugetelor aprobate anual, din donații și taxe pentru studii, din surse externe (proiecte), precum și din alte surse legale. Atragerea fondurilor externe se efectuează în conformitate cu legislația sau cu prevederile acordurilor internaționale de cooperare la care Republica Moldova este parte.

## **II. PLANIFICAREA ȘI ORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DUAL**

**10.** Responsabilitatea privind procesul de organizare, desfășurare, monitorizare, finalizare și de asigurare a calității formării profesionale prin învățământul dual aparține instituțiilor de învățământ superior, care activează acționează în baza Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, a actelor normative din domeniu, a Cartei universitare și a actelor normative instituționale.

**11.** Instituțiile de învățământ superior organizează, la decizia senatului, în cadrul studiilor superioare de licență, învățământul dual la programele de studii acreditate/autorizate, în condițiile legii, după cum urmează: începând cu semestrul IV – pentru specialitățile de 180 ECTS și începând cu semestrul VI – pentru specialitățile de 240 ECTS.

**12.** Planul de învățământ pentru specialitățile/programele de studii care oferă învățământ dual include unități de curs /module teoretice în proporție de cca 60% din numărul total al creditelor de studii alocate programului și de cca 40% – de formare profesională practică la unitate, cu accentul pe formarea competențelor profesionale necesare pentru încadrarea absolventului pe piața muncii.

**13.** Planurile de învățământ pentru specialitățile în cadrul cărora se oferă învățământul dual sunt elaborate de către departamentul/catedra de profil al/a instituției de învățământ superior în colaborare cu reprezentanții unității, sunt aprobate de senat, precum și sunt coordonate cu Ministerul Educației și Cercetării și, după caz, cu ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior.

**14.** Pentru a iniția procesul de formare profesională a studenților în învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență, unitatea trebuie să întrunească criteriile minime de conformitate, stabilite la pct. 15 și în actele normative instituționale.

**15.** Criteriile minime necesare privind conformitatea unității pentru participarea la procesul de formare profesională prin învățământ dual sunt:

15.1. existența cadrului juridic de funcționare – licență/certificat de înregistrare;

15.2. deținerea spațiilor necesare și asigurarea condițiilor corespunzătoare pentru instruirea profesională a studenților;

15.3. asigurarea cu specialiști de înaltă calificare/coordonatori necesari pentru realizarea învățământului dual;

15.4. deținerea relațiilor de colaborare cu instituțiile de învățământ superior;

15.5. dotarea cu resurse materiale și de formare profesională;

15.6. deținerea resurselor financiare pentru remunerarea studenților;

15.7. existența unor standarde de calitate și de etică profesională.

**16.** Constatarea conformității unității se realizează de către comisia de verificare, aprobată prin ordinul rectorului, formată din trei membri din cadrul departamentului/catedrei de profil și a departamentului/consiliului pentru asigurarea calității, în baza unei metodologii aprobate de către senatul instituției.

**17.** Comisia de verificare a conformității elaborează și remite rectorului instituției de învățământ superior un raport privind conformitatea/neconformitatea unității care intenționează să participe la procesul de formare profesională prin intermediul învățământului dual.

**18.** Instituția de învățământ superior notifică Ministerului Educației și Cercetării și, după caz, ministerelor care au în subordine instituții de învățământ superior despre unitățile care corespund condițiilor pentru desfășurarea procesului de formare profesională a studenților în învățământul dual.

**19.** În baza raportului comisiei de verificare a conformității, instituția de învățământ superior încheie cu unitatea un acord de cooperare.

**20.** Ponderea timpului de studii și a celui de instruire practică în cadrul instituției de învățământ superior și în unitate se stabilește în acordul de cooperare, în conformitate cu planul de învățământ aprobat de către senatul instituției, coordonat cu Ministerul Educației și Cercetării și, după caz, cu ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior. Durata zilnică și săptămânală de studii și de instruire practică în învățământul dual nu trebuie să depășească durata normală zilnică și săptămânală a timpului de muncă, stabilită conform legislației.

**21.** Studentul înmatriculat la studii superioare de licență se înscrie la forma de învățământ dual în baza cererii personale depuse la decanat și semnează un contract de formare profesională.

**22.** Pe toată durata studiilor prin învățământ dual, studentul beneficiază de recunoașterea vechimii în muncă, conform specialității, și de remunerație din partea unității, norme prevăzute în Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003.

**23.** Instituția de învățământ superior și unitatea desemnează câte un coordonator responsabil de monitorizarea instruirii practice a studentului în cadrul învățământului dual, ale cărui responsabilități sunt prevăzute în acordul de cooperare. Monitorizarea, la nivel instituțional, a activității coordonatorilor revine departamentului de profil în colaborare cu Centrul de Ghidare și Consiliere în Carieră.

**24.** Normarea activității de coordonator al instituției se realizează conform Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014, Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și altor acte normative în domeniu.

**25.** Diploma de studii superioare de licență a absolventului unui program de studii în învățământul dual se eliberează în conformitate cu prevederile Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și cu modelul aprobat de către Ministerul Educației și Cercetării.

**26.** Informațiile privind parcursul academic al studentului, cu specificarea activităților de instruire practică în cadrul unității, sunt indicate în suplimentul la diplomă.

### **III. ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE CENTRALE IMPLICATE ÎN PROCESUL DE ORGANIZARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DUAL**

**27.** Atribuțiile Ministerului Educației și Cercetării în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

27.1. elaborează și aprobă acte normative în domeniul învățământului dual, precum și exercită controlul asupra respectării acestora după aprobare;

27.2. aprobă condițiile de formare continuă a coordonatorului delegat de unitate;

27.3. coordonează procesul de organizare, de desfășurare și de monitorizare a învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în instituțiile de învățământ superior;

27.4. coordonează planurile de învățământ care oferă învățământul dual, elaborate de către instituțiile de învățământ superior.

**28.** Atribuțiile ministerelor, fondatori ai instituțiilor de învățământ superior, în domeniul învățământului dual sunt următoarele:

28.1. coordonează procesul de organizare, de desfășurare și de monitorizare a învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în instituțiile de învățământ superior în care au calitatea de fondator;

28.2. coordonează planurile de învățământ care oferă învățământ dual, elaborate de către instituțiile de învățământ superior în care au calitatea de fondator.

#### **IV. ACORDUL DE COOPERARE, DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR ȘI ALE UNITĂȚII, CONTRACTUL DE FORMARE PROFESIONALĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DUAL**

**29.** Acordul de cooperare se încheie în formă scrisă între instituția de învățământ superior și unitate și include următoarele elemente:

29.1. numărul de înregistrare al acordului;

29.2. data încheierii acordului;

29.3. drepturile și obligațiile părților în procesul de formare profesională a studenților;

29.4. elaborarea, în comun, a planului de învățământ la programul de studii;

29.5. obiectul acordului;

29.6. criteriile de conformitate;

29.7. formatul și conținutul contractului de formare profesională dintre instituția de învățământ superior, unitate și studentul încadrat în învățământul dual;

29.8. partajarea responsabilităților între instituția de învățământ superior și unitate în procesul de studii și formarea profesională a studentului;

29.9. remunerația acordată studentului pe parcursul formării profesionale în cadrul unității;

29.10. condițiile și procedura de reziliere a acordului de cooperare (implicit a contractului de formare profesională), în cazul în care una dintre părți renunță la angajamentele asumate;

29.11. modul de soluționare a litigiilor;

29.12. alte clauze convenite de părți, cu condiția să nu contravină legislației;

29.13. semnăturile părților.

**30.** Contractul de formare profesională se încheie în formă scrisă între instituția de învățământ superior, unitate și student și include următoarele elemente:

30.1. numărul de înregistrare al contractului;

30.2. data încheierii contractului;

30.3. părțile contractului;

30.4. obiectul contractului;

- 30.5. durata contractului;
- 30.6. programul de activitate, locul și timpul de desfășurare a instruirii practice la unitate;
- 30.7. cuantumul remunerației, care nu poate fi mai mic decât salariul minim pe economie;
- 30.8. drepturile și obligațiile părților contractante;
- 30.9. răspunderea părților pentru cauzarea pagubelor;
- 30.10. modificarea contractului;
- 30.11. condițiile de suspendare și de încetare a contractului;
- 30.12. modul de soluționare a litigiilor;
- 30.13. data și semnăturile părților, precum și ștampila unității.

## V. DISPOZIȚII SPECIALE

**31.** În contextul autonomiei instituționale și al responsabilității publice, pentru organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență, instituția de învățământ superior elaborează regulamentul instituțional, aprobat de către senatul instituției.

**32.** Regulamentul instituțional este elaborat conform prevederilor prezentului Regulament și ale cadrului normativ al autorităților publice implicate în procesul de organizare a învățământului dual.



**NOTĂ INFORMATIVĂ**  
**la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea**  
**Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul**  
**studiilor superioare de licență (ciclul I)**

**1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului**

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) a fost elaborat în cadrul grupului de lucru, constituit de către Ministerul Educației și Cercetării prin Ordinul nr. 1351/2023.

**2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite**

Proiectul este elaborat în temeiul prevederii art.89 alin. (9) din **Codul educației nr. 152/2014**, conform căreia în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), pentru anumite specialități poate fi aplicat învățământul dual în condițiile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort și cu agenți economici interesați.

În conformitate cu Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și Programul de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025, aprobată prin HG nr. 114/2023, Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de **asigurarea sistemului educațional** de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv (Obiectivul general 3).

Scopul elaborării *Proiectului* este stabilirea cadrului normativ privind organizarea și desfășurarea învățământului dual ca formă de organizare a studiilor superioare de licență.

Implementarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență va contribui la organizarea unui proces de pregătire a viitorilor specialiști, care să asigure economia națională cu cadre înalt calificate, care posedă nu numai cunoștințe teoretice, dar și abilități practice.

De ex., este cunoscut faptul lipsei cadrelor în domeniul educației care este una actuală pentru Republica Moldova. Având în vedere **necesitatea stringentă de cadre didactice** în învățământul general - **2041 de posturi vacante**: educatori (457), profesori de matematică (187), învățători (174), limba română (130), educație fizică (97), conducători muzicali (89), limbi străine, fizică, chimie, biologie etc., precum și luând în considerare insuficiența interpreților limbajului mimico-gestual, logopezilor, psihopedagogilor pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, inclusiv a specialiștilor în cadrul Centrelor de asistență psiho-pedagogică,

învățământul dual implementat pentru formarea cadrelor didactice pentru învățământul general va asigura sistemul educațional cu personal didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv.

**3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene**

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

**4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Proiectul hotărârii de Guvern propus spre examinare *stabilește aspectele cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în Republica Moldova*, inclusiv:

- 1) instituțiile de învățământ superior sunt responsabile de organizarea, desfășurarea, finalizarea și asigurarea calității formării profesionale prin învățământ dual;
- 2) învățământul dual poate fi organizat la decizia Senatului, doar la programele de studii superioare de licență acreditate, în condițiile legii;

- 3) studenții înmatriculați la studii superioare de licență pot aplica la forma de învățământ dual în baza cererii personale, în semestrul 4 pentru specialitățile de 180 ECTS și respectiv semestrul 6 pentru specialitățile de 240 ECTS;
- 4) studentul semnează contractul de formare profesională cu unitatea, beneficiază de recunoașterea vechimii în muncă, conform specialității și remunerație;
- 5) instituția de învățământ superior și unitatea desemnează câte un mentor responsabil de monitorizarea formării profesionale a studentului în cadrul învățământului dual;
- 6) instituțiile de învățământ superior vor încheia acorduri de colaborare cu unitățile de învățământ dual, doar după constatarea conformității de către o Comisie de verificare, aprobată prin ordinul rectorului;
- 7) criteriile privind conformitatea unității pentru participare la procesul de formare profesională sunt stabilite în prezentul proiect;
- 8) atribuțiile pentru autoritățile publice implicate în procesul de organizare a învățământului dual;
- 9) elementele obligatorii a acordului de cooperare încheiat între instituția de învățământ superior și unitatea;
- 10) elementele obligatorii a contractului de formare profesională încheiat între instituția de învățământ superior, unitate și student.

#### **5. Fundamentarea economico-financiară**

Aprobarea și implementarea proiectului Hotărârii de Guvern nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

#### **6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare**

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte legislative sau normative.

#### **7. Avizarea și consultarea publică a proiectului**

Proiectul a fost plasat pentru consultări publice, link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/hotararea-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-cadru-cu-privire-la-organizarea-si-desfasurarea-invatamantului-dual-in-cadrul-studiilor-superioare-de-licenta-ciclul-i/12476>

#### **8. Constatările expertizei anticorupție**

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție (scrisoarea Centrului Național Anticorupție nr. EHG24/9940 din 22.08.2024). Potrivit Raportului de expertiză anticorupție prevederile *Proiectului* nu încalcă drepturilor fundamentale ale omului, nu contravine interesului public. În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen limită pentru recepționarea recomandărilor.

#### **9. Constatările expertizei de compatibilitate**

Proiectul nu necesită expertiză de compatibilitate.

#### **10. Constatările expertizei juridice**

Proiectul a fost supus expertizei juridice.

#### **11. Constatările altor expertize**

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017.

Ministru

Dan PERCIUN

## NOTĂ INFORMATIVĂ

### la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I)

#### 1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) a fost elaborat în cadrul grupului de lucru, constituit de către Ministerul Educației și Cercetării prin Ordinul nr. 1351/2023.

#### 2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul este elaborat în temeiul prevederii art.89 alin. (9) din **Codul educației nr. 152/2014**, conform căreia în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), pentru anumite specialități poate fi aplicat învățământul dual în condițiile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort și cu agenți economici interesați.

În conformitate cu Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și Programul de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025, aprobată prin HG nr. 114/2023, Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de **asigurarea sistemului educațional** de toate nivelurile și formele de învățământ cu personal didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv (Obiectivul general 3).

Scopul elaborării *Proiectului* este stabilirea cadrului normativ privind organizarea și desfășurarea învățământului dual ca formă de organizare a studiilor superioare de licență.

Implementarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență va contribui la organizarea unui proces de pregătire a viitorilor specialiști, care să asigure economia națională cu cadre înalt calificate, care posedă nu numai cunoștințe teoretice, dar și abilități practice.

De ex., este cunoscut faptul lipsei cadrelor în domeniul educației care este una actuală pentru Republica Moldova. Având în vedere **necesitatea stringentă de cadre didactice** în învățământul general - **2041 de posturi vacante**: educatori (457), profesori de matematică (187), învățători (174), limba română (130), educație fizică (97), conducători muzicali (89), limbi străine, fizică, chimie, biologie etc., precum și luând în considerare insuficiența interpreților limbajului mimico-gestual, logopezilor, psihopedagogilor pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, inclusiv a specialiștilor în cadrul Centrelor de asistență psiho-pedagogică,

învățământul dual implementat pentru formarea cadrelor didactice pentru învățământul general va asigura sistemul educațional cu personal didactic și managerial calificat, competent, motivat și competitiv.

#### 3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

#### 4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii de Guvern propus spre examinare *stabilește aspectele cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în Republica Moldova*, inclusiv:

- 1) instituțiile de învățământ superior sunt responsabile de organizarea, desfășurarea, finalizarea și asigurarea calității formării profesionale prin învățământ dual;
- 2) învățământul dual poate fi organizat la decizia Senatului, doar la programele de studii superioare de licență acreditate, în condițiile legii;

- 3) studenții înmatriculați la studii superioare de licență pot aplica la forma de învățământ dual în baza cererii personale, în semestrul 4 pentru specialitățile de 180 ECTS și respectiv semestrul 6 pentru specialitățile de 240 ECTS;
- 4) studentul semnează contractul de formare profesională cu unitatea, beneficiază de recunoașterea vechimii în muncă, conform specialității și remunerație;
- 5) instituția de învățământ superior și unitatea desemnează câte un mentor responsabil de monitorizarea formării profesionale a studentului în cadrul învățământului dual;
- 6) instituțiile de învățământ superior vor încheia acorduri de colaborare cu unitățile de învățământ dual, doar după constatarea conformității de către o Comisie de verificare, aprobată prin ordinul rectorului;
- 7) criteriile privind conformitatea unității pentru participare la procesul de formare profesională sunt stabilite în prezentul proiect;
- 8) atribuțiile pentru autoritățile publice implicate în procesul de organizare a învățământului dual;
- 9) elementele obligatorii a acordului de cooperare încheiat între instituția de învățământ superior și unitatea;
- 10) elementele obligatorii a contractului de formare profesională încheiat între instituția de învățământ superior, unitate și student.

#### **5. Fundamentarea economico-financiară**

Aprobarea și implementarea proiectului Hotărârii de Guvern nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

#### **6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare**

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte legislative sau normative.

#### **7. Avizarea și consultarea publică a proiectului**

Proiectul a fost plasat pentru consultări publice, link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/hotararea-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-cadru-cu-privire-la-organizarea-si-desfasurarea-Invatamantului-dual-in-cadrul-studiilor-superioare-de-licenta-ciclu-i/12476>

#### **8. Constatările expertizei anticorupție**

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție (scrisoarea Centrului Național Anticorupție nr. EHG24/9940 din 22.08.2024). Potrivit Raportului de expertiză anticorupție prevederile *Proiectului* nu încalcă drepturilor fundamentale ale omului, nu contravine interesului public. În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen limită pentru recepționarea recomandărilor.

#### **9. Constatările expertizei de compatibilitate**

Proiectul nu necesită expertiză de compatibilitate.

#### **10. Constatările expertizei juridice**

Proiectul a fost supus expertizei juridice.

#### **11. Constatările altor expertize**

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017.

Ministru

Dan PERCIUN

Sinteza obiecțiilor și propunerilor  
la proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual  
în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I)  
(număr unic 373/MEC/2024)

Nr. d/o	Participantu l la Avizare (expertizare)	Nr. pct. în proiect	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<b>Expertiza anticorupție</b>				
1.	<b>Centrul Național Anticorupție al RM</b>	General	Potrivit Raportului de expertiză anticorupție (scrisoarea Centrului Național Anticorupție nr. EHG24/9940 din 22.08.2024) prevederile <i>Proiectului</i> nu încalcă drepturilor fundamentale ale omului, nu contravine interesului public. În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen limită pentru recepționarea recomandărilor.	Se acceptă, Persoana responsabilă de promovarea proiectului la etapele de avizare a consultat permanent pagina web oficială a MEC și portalul guvernamental de consultări publice <a href="http://www.particip.gov.md">www.particip.gov.md</a> , în vederea recepționării obiecțiilor și recomandărilor. Obiecții și recomandări nu sunt.
<b>A 3-a avizare</b>				
1.	<b>Ministerul Finanțelor</b>	General	<u>Sustine</u> obiecțiile expuse în avizul 2, este disponibil de a participa la o ședință comună în scopul elucidării obiecțiilor expuse.	Se acceptă, În conformitate cu pct.234, 235 și 236 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 și pentru a ajunge la un consens asupra obiecțiilor MF, MEC a organizat ședința interinstituțională, în format online, pe data de 06.08.2024, ora 11-00, unde au fost acceptate toate modificările potrivit obiecțiilor.

				Procesul-verbal al ședinței din 06.08.2024 a fost semnat de MEC și MF.
2.	Ministerul Justiției	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
3.	Ministerul Afacerilor Interne	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<b><u>A 2-a avizare</u></b>				
1.	Ministerul Justiției		La forma actuală a proiectului în discuție, pe plan redacțional, se propun următoarele propuneri.	
		pct. 1	La pct. 1 cuvintele „se anexează” se vor indica între paranteze rotunde, conform uzanțelor.	Se acceptă, cuvintele „se anexează” au fost luate în paranteze rotunde.
		pct. 2	La <i>anexă</i> : La pct. 2, se va analiza suplimentar necesitatea menținerii tezei a doua, având în vedere că, prin modul de exprimare normele juridice ale actului normativ sunt de natură general-obligatorie, dar nu de informare.	Se acceptă, A fost exclusă ultima frază la pct.2, conform propunerii.
		pct. 14	La 14, semnalăm invocarea eronată a pct. 14, corect fiind pct. 15. Totodată, cuvintele „din prezentul Regulament” propunem a fi excluse, deoarece, potrivit art. 55 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.	Se acceptă, pct.14 a fost corectat, potrivit obiecției.
		pct. 24	În privința normei formulate la pct. 24, reținem că în textul unui act normativ trimiterea nu poate fi făcută la un act normativ cu forță juridică inferioară (a se vedea art. 55 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> ), în caz contrar, s-ar admite încălcarea principiului ierarhiei actelor normative (structurată în funcție de categoria acestora și de autoritatea publică competentă de a le emite). Prin urmare, sugerăm să se renunțe la menținerea pct. 24, în redacția preconizată.	Se acceptă, pct.24 a fost redactat: „Normarea activității de mentorat se realizează conform Codului educației nr.152/2014, Codului muncii nr.154/2003 și altor acte normative din domeniu”.
		pct. 28	La pct. 28, necesită a fi reformulate cuvintele „Ministerelor de resort”, deoarece nu conferă normei caracter clar. Tot aici, pentru respectarea regulilor de ortografie cuvântul „Ministerelor” trebuie scris cu inițială mica.	Se acceptă, pct.28 a fost redactat: „Atribuțiile ministerelor, fondatorii instituțiilor

				de învățământ superior, în domeniul învățământului dual sunt următoarele:”
		Cap. V	În conformitate cu art. 47 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Se va ține cont de faptul că, dispozițiile finale ca structură nu sunt specifice conținutului actelor normative ale Guvernului, dar celor legislative. Prin urmare, la Cap. V, în titlu, cuvântul „FINALE” se va substitui cu cuvântul „SPECIALE”.	Se acceptă, denumirea Capitolul V a fost modificată potrivit propunerii.
2.	Ministerul Finanțelor	General	<p>Potrivit prevederilor art.3 din Codul educației nr.152/2014, <b>învățământul dual</b> reprezintă învățământul în cadrul căruia <i>instruirea teoretică se realizează în instituția de învățământ, iar cea practică – la întreprindere</i>. Mai mult ca atât, organizarea învățământului dual se poate realiza prin <i>parteneriat dintre instituțiile de învățământ și mediul de afaceri</i> (agenții economici), prevedere expres reglementată în Codul menționat.</p> <p>Totodată, conform noțiunilor stabilite în art.3 din Codul educației, <b>mentorul</b> este cadrul didactic sau managerial experimentat, cu rol de îndrumător <i>pentru alte cadre didactice sau manageriale</i>, debutante sau cu experiență în profesie, care acordă sprijin pentru dezvoltarea personală și profesională. De asemenea, potrivit prevederilor art.58 din același Cod, funcția didactică de <b>mentor</b> este promovată doar în cadrul <i>instituțiilor de învățământ general</i> și doar <b>mentoratul de practică</b> se realizează prin îndrumarea de către <i>un cadru didactic experimentat a studentului stagiar</i>.</p>	<p><b>Se acceptă:</b> Pct.4 a fost redactat: „<b>învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență- învățământ în cadrul căruia instruirea teoretică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior, iar cea practică la întreprindere</b>”.</p> <p><b>Se acceptă:</b> Noțiunea de „<i>mentor din instituția de învățământ superior</i>” este substituită cu noțiunea „<b>Coordonator de învățământ dual din cadrul instituției de învățământ și Coordonator de învățământ dual în cadrul unității</b>”.</p>
			<p>În același timp, proiectul de hotărâre prevede mai multe reglementări care sunt în contradicție cu Codul educației, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- instruirea practică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior;</li> </ul>	<p>Se acceptă: Pct. 4 din proiect a fost redactat: <b>instruirea teoretică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior, iar cea practică la întreprindere</b>”.</p>
			<ul style="list-style-type: none"> <li>- instituirea funcțiilor de mentor în cadrul instituțiilor de învățământ superior;</li> </ul>	Noțiunea de „ <i>mentor din instituția de învățământ superior</i> ” este

				substituită cu noțiunea „ <i>Coordonator de învățământ dual</i> ”
			- acordarea studentului a unei plăți lunare – remunerație care urmează a fi achitată de către instituția de învățământ superior;	Remunerația este achitată de unitate. Noțiunea de <i>remunerație</i> este definită în <b>Codul muncii nr.154/2003.</b>
			- instituirea Comisiei de verificare, recunoaștere a vechimii în muncă pe durata studiilor în învățământul dual.	Comisia de verificare <u>nu recunoaște vechimea în muncă.</u> Comisia <b>constată conformitatea unității pentru a participa la procesul de instruire practică în învățământul dual</b> , în vederea asigurării calității în învățământul superior.
3.	<b>Ministerul Afacerilor Interne</b>	General	Considerăm oportun pe tot parcursul textului să se utilizeze aceeași formă de exprimare, fie „ <i>acord de cooperare</i> ” fie „ <i>acord de colaborare</i> ” (pct. 2, 4 subpct. 2) și pct. 5 subpct. 2))	Se acceptă, au fost operate modificările în text potrivit obiecției
		Pct.5	La pct.5, condiționările de tipul „ <i>asigură...</i> ”, prezentate în subpct. 2) - 5), nu pot fi tratate ca <b>caracteristici</b> , recomandăm acestea să fie prevăzute ca clauze contractuale în acordurile de cooperare, inclusiv, în contractul de studii sau de formare profesională. Astfel, ca trăsătură distinctivă a învățământului dual, pot fi relevante următoarele caracteristici: <i>a) constituie o formă de învățământ care îmbină instruirea teoretică cu dobândirea competențelor practico-aplicative;</i> <i>b) permite absolvenților să acumuleze vechimea în muncă conform specialității/programului de studiu;</i> <i>c) se bazează pe o cooperare între instituțiile de învățământ superior și agenții economici/entitățile din cadrul economiei naționale, etc;</i> <i>d) este organizat de către instituția de învățământ superior în baza unor acorduri de cooperare cu agenții economici/entități publice și private, etc.</i>	Se acceptă, Au fost operate modificările conform propunerilor, după cum urmează: „1) este organizat de către instituția de învățământ superior în baza unor acorduri de cooperare la inițiativa unității interesate în calitate de potențial angajator; 2) constituie o formă de învățământ care îmbină instruirea teoretică cu dobândirea competențelor practico-aplicative; 3) permite absolvenților să acumuleze vechimea în muncă conform specialității/programului de studiu;



				4)se bazează pe o cooperare durabilă între instituțiile de învățământ superior și unități”.
		Pct.6	Pct. 6 dedicat principiilor, necesită de a fi regândit și reformulat, spre exemplu: la subpct.1) denumirea principiului este una complexă care ar putea fi redenumită mai simplu în <i>principiul cooperării</i> , totodată, se cere o redefinire a <i>principiului eticii</i> , care în viziunea noastră ar avea un conținut mai larg.	Nu se acceptă, Principiile învățământului dual în cadrul studiilor superioare din pct.6 din Proiect sunt similare cu principiile trasate în <b>Legea nr.110/2022</b> cu privire la învățământul dual, agreate de Ministerul Educației și Cercetării.
		Pct.14	La pct. 14, sintagma „ <i>stabilite la pct. 14</i> ” va fi substituită cu sintagma „ <i>stabilite la pct. 15</i> ”.	Se acceptă, au fost operate modificările la pct.14.
4.	Ministerul Culturii	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
5.	Ministerul Sănătății	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
6.	Ministerul Apărării	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
7.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
8.	Camera de Comerț și Industrie	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
<b><u>1-a avizare</u></b>				
1.	Ministerul Culturii	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
2.	Ministerul Sănătății	General	<u>Suține</u> acest proiect de Hotărâre a Guvernului și confirmă aplicabilitatea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) pentru domeniul general de studiu <i>091 Sănătate</i> .	Se acceptă Învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) va fi implementat și

				pentru domeniul general de studiu <i>091 Sănătate.</i>
3.	<b>Ministerul Apărării</b>	La proiectul hotărârii  La pct.7	<p>Comunică susținerea proiectului, totodată propune:</p> <p>1) examinarea oportunităților excluderii din clauza de adoptare a următoarelor acte normative: Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual și Hotărârea Guvernului nr.97/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual și scopul acestora de fapt fiind reglementarea învățământului dual ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic;</p> <p>2) reformularea alin.2) din pct.7 al Regulamentului-cadru, deoarece considerăm prea îngust formularea în proiect. Nu toate instituțiile de învățământ superior activează în scopul dezvoltării economice a RM, sunt și instituții de învățământ care formează specialiști în domeniile apărării, securității și ordinii publice, totodată nici specialiștii în educație nu sunt direct implicați în dezvoltarea economică a țării.</p>	<p>1) Se acceptă Legea nr.110/2022 și Hotărârea Guvernului nr.97/2023 au fost excluse din clauza de adoptare, textul a fost redactat: „<i>În temeiul art.89 alin. (9) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare...</i>”;</p> <p>2) Se acceptă Textul sbp.2 din pct. 7 a fost redactat: „<i>contribuția la consolidarea competitivității și dezvoltării culturale, economice și sociale a Republicii Moldova</i>”. Învățământul dual în cadrul instituțiilor de învățământ care formează specialist în domeniile apărării, securității și ordinii publice se va aplica luând în considerație și actele normative speciale.</p>
4.	<b>Ministerul Afacerilor Interne</b>	La proiectul hotărârii	<p>1) În clauza de adoptare a hotărârii de Guvern trimisă spre avizare este menționată Legea nr.110/2022 a cărui obiect de reglementare este învățământul dual ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic prevăzută de Codul educației și nu învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I).</p> <p>Prin urmare, se impune modificarea Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual prin includerea prevederilor referitoare la învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), or legea prenotată în redacția actuală, nu poate servi clauză de adoptare a hotărârii de Guvern trimisă spre avizare.</p>	<p>1) Se acceptă excluderea <i>Legii nr.110/2022 și a Hotărârii Guvernului nr.97/2023</i> din clauza de adaptare a proiectul hotărârii de Guvern întru respectarea prevederilor <i>Legii nr. 100/2017</i> și pentru a nu interveni cu modificări asupra actelor normative menționate, astfel, textul a fost redactat: „<i>În temeiul art.89 alin. (9) din Codul educației al Republicii</i></p>

		<p>La pct. 4</p> <p>La pct. 10</p> <p>La pct. 12</p>	<p>2)</p> <p>1. La pct. 4 alin. (3) al proiectului, după sintagma: „științifico-didactic titular, se propune completarea cu textul: „sau prin cumul”.</p> <p>2. La pct. 10, după sintagma: „programele de studii acreditate” se propune completarea cu textul: „sau care dispun de autorizație de funcționare provizorie”.</p> <p>3. La pct. 12, după sintagma „instituției de învățământ superioare”, se propune completarea cu textul: „în colaborare cu reprezentanții unității de învățământ dual”, în scopul corelării planurilor de învățământ cu cerințele pieței de muncă.</p>	<p><i>Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare,..”;</i></p> <p>2)</p> <p>1. Se acceptă sbp.3 la pct.4 a fost redactat: <i>„mentor din instituția de învățământ superior (în continuare- mentor)-cadru didactic/ științifico-didactic titular/prin cumul din instituția de învățământ superior, care asigură ghidarea studentului pe parcursul perioadei de studii în învățământul dual”;</i></p> <p>2. Se acceptă Pct.10 devine pct.11 și este redactat: <i>„Instituțiile de învățământ superior organizează, la decizia Senatului, în cadrul studiilor superioare de licență învățământul dual la <b>programele de studii acreditate/autorizate</b>, în condițiile legii, după cum urmează: începând cu sem. IV pentru specialitățile de 180 ECTS și cu sem.VI pentru specialitățile de 240 ECTS”;</i></p> <p>3. Se acceptă Pct.12 devine pct.13 și este redactat: <i>„Planurile de învățământ pentru specialitățile în cadrul cărora se oferă învățământul dual sunt elaborate de către departamentul/catedra de profil al</i></p>
--	--	--	--	--

		<p>La pct. 15</p>	<p>4. La pct. 15, după cuvântul „Criteriile” se va completa cu sintagma „minime necesare”.</p> <p>5. La pct. 15 alin. (3) este necesar de prevăzut expres criteriile necesare pentru un specialist/mentor de înaltă calificare. Spre exemplu: stagiul de muncă de minim 5 ani, deținerea unui titlu, nivelul unei calificări, etc.</p> <p>6. Textul Regulamentului urmează a fi completat cu prevederi cu privire la modul și condițiile de organizare a stagiilor de practică în procesul formării inițiale în învățământul superior la ciclul I, care constituie parte integrantă obligatorie a procesului educațional (stagiul de practică va fi parte integrantă a perioadei studiilor învățământului dual sau va fi</p>	<p><i>instituției de învățământ superioare în colaborare cu reprezentanții unității, aprobate de Senat, coordonate de către Ministerul Educației și Cercetării și, după caz, de ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior”;</i></p> <p>4. Se acceptă Pct.15 este redactat: <i>„Criteriile minime necesare privind conformitatea unității pentru participare la procesul de formare profesională prin învățământ dual sunt:..”;</i></p> <p>5. Se acceptă Propunerea dată se regăsește la pct.4 sbp.4, care a fost redactat: <i>mentor al unității de învățământ dual (în continuare- mentor al unității)-salariat al unității care deține competențe corespunzătoare domeniului de formare profesională, modul psihopedagogic, experiență profesională de cel puțin 5 ani și este responsabil de organizarea, desfășurarea și monitorizarea formării profesionale a studentului”;</i></p> <p>6. Se acceptă Pct. 12 din prezentul proiect expres prevede că <i>stagiile de practică</i> sunt parte componentă a planurilor de învățământ care oferă învățământul</p>
	<p>La proiect, Regulament</p>			



		<p>La pct. 30</p> <p>La Nota informativă</p>	<p>Prin urmare, toate prevederile din proiectul actului normativ ce țin de instituirea Comisiei de verificare, recunoașterea vechimii în muncă pe durata studiilor în învățământul dual, remunerația acordată studentului pe perioada formării profesionale <i>urmează să derive din acte normative de nivel superior.</i></p> <p>3) Potrivit prevederilor <i>pct.30</i> din proiectul hotărârii, programele de studii superioare, implicit care oferă învățământul dual, vor fi organizate în <i>limita bugetelor aprobate anual din comanda de stat</i> pentru pregătirea cadrelor din instituțiile de învățământ superior.</p> <p>Ținem să informăm că, modul de calculare și distribuire a alocațiilor aferent punerii în aplicare a prevederilor prezentului proiect nu este prevăzut în Hotărârea Guvernului nr.343/2020 <i>cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior</i>, care stabilește detaliat modul de calculare și distribuție a alocațiilor aferent comenzii de stat pentru instituțiile publice de învățământ superior. Respectiv, prevederile pct.5 „Fundamentarea economico-financiară” din Nota informativă nu sunt justificate și există riscul aprobării unui act normativ fără acoperire financiară.</p>	<p>studiilor superioare de licență (ciclul I) poate fi aplicat învățământul dual.</p> <p>Potrivit art. 55 alin.(1) din Legea nr.100/2017, reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. Astfel, normele <i>recunoașterea vechimii în muncă, remunerația</i> sunt definite în Codul muncii nr.154/2003.</p> <p>3) Se acceptă Pct. 30 devine pct. 9 cu următorul conținut expres prevăzut „... <i>în limita bugetelor aprobate anual</i>”</p> <p>De menționat că învățământul dual se va organiza în ultimele trei semestre de studii, componentele planului de învățământ fiind structurate astfel, încât sa nu afecteze conținuturile curriculare, iar alocațiile bugetare pentru finanțarea-standard fiind utilizată conform legislației.</p> <p>Pct.5 din Nota informativă, „Aprobarea și implementarea proiectului Hotărârii de Guvern <b>nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat</b>, iar programele de studii superioare, implicit care oferă învățământul dual, sunt organizate în limita bugetelor aprobate anual,</p>
--	--	--	---	---

			<p>Drept urmare celor menționate, se consideră oportun de modificat prevederile <i>Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior</i>, astfel încât formula de finanțare să prevadă alocații pentru finanțarea programelor de formare în învățământul dual.</p> <p>În contextul celor menționate, Ministerul Finanțelor este în imposibilitate de a susține proiectul de hotărâre fără a elabora/modifica inițial actele normative de nivel superior.</p>	<p>Program/Subprogram 8810 Învățământ superior, acțiunea 2”.</p>
6.	<b>Ministerul Justiției</b>	La proiectul hotărârii	<p>1) Potrivit art. 89 alin. (9) din <i>Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014</i>, în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), pentru anumite specialități poate fi aplicat învățământul dual în condițiile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort și cu agenți economici interesați.</p> <p>Astfel, pentru punerea în aplicare a dispoziției art. 89 alin. (9) din <i>Codul educației</i>, Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort urmează să stabilească condițiile în care pentru anumite specialități în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) poate fi aplicat învățământul dual.</p> <p>1. Menționăm că, potrivit art. 14 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.</p> <p>Totodată, precizăm că în jurisprudența sa, de exemplu <i>Hotărârea nr. 23/2013</i>, Curtea Constituțională, a statuat că:</p> <p>„48.[...] potrivit prevederilor art. 96 coroborate cu dispozițiile art. 102 alin. (2) din Constituție, Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice. În virtutea acestui rol, Guvernul efectuează o activitate exclusiv executivă, principala sa atribuție fiind <u>organizarea și asigurarea executării legilor</u>, în care scop emite acte normative sub formă de hotărâri și dispoziții.</p> <p>49. Actele normative, adoptate de către Guvern în temeiul și pentru executarea legilor, nu trebuie să contravină prevederilor acestora sau să le depășească.”</p> <p>Față de considerentele arătate, subliniem că actele normative ale Guvernului se adoptă în limitele și potrivit normelor legale care le ordonă, sau Guvernul poate să dezvolte reguli cuprinse în legi din propria inițiativă (în</p>	<p>1)</p> <p>1. Se acceptă Legea nr.110/2022 și Hotărârea Guvernului nr.97/2023 au fost excluse din clauza de adoptare, textul a fost redactat: „În temeiul art.89 alin. (9) din <i>Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare...</i>”;</p>

		<p>lipsa unei abilitări exprese din partea legiuitorului), cu condiția că nu instituie norme primare.</p> <p>Așadar, în ceea ce privește obiectul de reglementare al proiectului hotărârii Guvernului anterior menționat, este de remarcat faptul că hotărârile Guvernului intervin în măsura în care legea impune adoptarea lor, în măsura în care fie expres, fie implicit, legea trimite la o hotărâre de punere în aplicare sau practica aplicării legii determină nevoia adoptării unei hotărâri a Guvernului.</p> <p>2. Cu privire la titlu, referința la „regulamentul-cadru” ar fi acceptabilă doar în situația când într-un act normativ se prevede, în mod expres, adoptarea altor regulamente pe baza sa. Totuși, în cazul proiectului prezentat o astfel de prevedere ar fi în dezacord cu norma prevăzută la art.89 alin. (9) din <i>Codul educației</i>, potrivit căreia Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort urmează să stabilească condițiile în care pentru anumite specialități în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) poate fi aplicat învățământul dual.</p> <p><i>În consecință, necesită a fi reformulat titlul și conținutul proiectului în vederea excluderii textului care face referință la termenul „cadru”.</i></p> <p><i>Din perspectiva rigorilor tehnicii legislative, la forma actuală a proiectului sunt de semnalat unele propuneri și observații:</i></p> <p>În privința textului din clauza de adoptare, necesită a fi menționate prevederile art. 44 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, potrivit căreia clauza de adoptare a actului normativ conține temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. Prin urmare, reținem că instrumentele juridice sau actele normative de reglementare secundară, cum ar fi hotărârile Guvernului, în speță cele cu caracter normativ ce necesită a fi elaborate/adoptate trebuie să derive din textul legii sau actul normativ superior. Pentru considerentele de mai sus, este necesară eliminarea textului ce vizează <i>Legea nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual</i>, deoarece acest act legislativ este relevant pentru învățământul dual ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic prevăzută de <i>Codul educației</i>. De asemenea, urmează a fi exclus textul care face trimitere la <i>Hotărârea Guvernului nr. 97/2023</i>, întrucât menționăm că, un act normativ al Guvernului nu poate servi temei juridic pentru adoptarea altui act normativ al Guvernului.</p>	<p>2. Se acceptă Titlul a fost reformulat excluzând termenul „cadru”, după cum urmează: <i>„Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I)”</i>;</p>
--	--	---	---



		<p>La proiect, Regulament</p>	<p>3. La pct. 1 textul „ , conform anexei” se va substitui cu textul „(se anexează)”.</p> <p>4. Dispoziția de la pct. 2 privind ajustarea actelor normative ale Ministerului Educației și Cercetării, nu prezintă utilitate sub aspect juridic, motiv pentru care propunem excluderea acesteia. Or, obligația aducerii actelor normative în concordanță cu noile amendamente operează de drept.</p> <p>2) 1. În parafa de aprobare cuvintele „Anexă la” se vor substitui cu cuvintele „Aprobat prin”.</p> <p>2. Referitor la pct. 4: La pct. 4 sbp. 1), urmează a fi precizat că, în cazul actelor normative, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la <u>prima folosire</u>. Întru asigurarea respectării regulii prevăzute de norma legală anterior menționată, la sbp. 1) se impune necesitatea revizuirii textului „(în continuare-învățământ dual)”, astfel încât această formă abreviată să fie menționată la pct. 2. Totodată, se va analiza suplimentar menținerea formei abreviate arătate mai sus, având în vedere că aceasta nu este utilizată pe tot parcursul textului.</p> <p>3. În ceea ce privește textul propus la pct. 5 sbp. 1) este necesară reformularea cuvintelor „într-un cadru unitar”, pentru a fi respectate cerințele de claritate și previzibilitate a normelor de tehnică legislativă.</p>	<p>3. Se acceptă Pct.1 a fost modificat potrivit propunerii: „Se aprobă Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), se anexează”.</p> <p>4. Se acceptă Pct.2 a fost exclus.</p> <p>2) 1. Se acceptă Potrivit propunerii a fost redactată parafa.</p> <p>2. Se acceptă La pct.4 sbp. 1) se exclude textul „(în continuare-învățământ dual)”, potrivit propunerii.</p> <p>3. Se acceptă Pct. 5 sbp.1) a fost redactat: „este organizat de către instituția de învățământ superior la inițiativa</p>
--	--	-----------------------------------	--	--

		<p>La pct. 8</p> <p>La pct. 13</p> <p>Pct. 14 și 15</p> <p>La pct. 15</p>	<p>4. Referitor la norma preconizată la pct. 8, precizăm că formularea „Cadrul general privind organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență”, nu ar fi corelată cu prevederea art. 89 alin. (9) din <i>Codul educației</i>.</p> <p>5. La pct. 13, prin utilizarea textului „criterii minime de conformitate, stabilite în prezentul Regulament”, fără a face referire la prevederile avute în vedere, norma nu este suficient de clară, ceea ce afectează predictibilitatea acesteia.</p> <p>6. Pentru precizia și claritatea normei, apreciem că ar trebui schimbate cu locurile normele prevăzute la pct. 14 și 15.</p> <p>7. Cu privire la pct. 15, norma căruia stabilește criteriile privind conformitatea unității pentru participare la procesul de formare profesională prin învățământul dual, având în vedere că legiuitorul a prevăzut la art. 89 alin.</p>	<p>unității interesate în calitate de potențial angajator”;</p> <p>4. Se acceptă Pct. 8 a fost redactat: „Condițiile privind organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență, implicit, <b>specialitățile în cadrul cărora se va organiza învățământul dual</b>, sunt stabilite de către Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior și cu unitățile interesate”.</p> <p>5. Se acceptă Pct. 13 devine pct.14 și este redactat: „Pentru a iniția procesul de formare profesională a studenților în învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență, unitatea trebuie să întrunească criterii minime de conformitate, stabilite <b>la pct.15</b> din prezentul Regulament și actele normative instituționale”.</p> <p>6. Se acceptă Au fost schimbate cu locurile normele prevăzute la pct. 14 și 15, astfel pct.15 a devenit pct. 14 iar pct.14 a devenit pct.15.</p> <p>7. Se acceptă</p>
--	--	---	---	--

		<p>(9) din <i>Codul educației</i> că Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort urmează să stabilească condițiile în care pentru anumite specialități în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) poate fi aplicat învățământul dual, este discutabil că această prevedere legală poate fi interpretată în sensul că Guvernul ar fi în drept să impună prin actul său criteriile prevăzute de proiect.</p> <p>Suplimentar, la sbp. 7) acronimul „etc.” se va exclude, deoarece semnificația respectivului este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă.</p> <p>8. La pct. 16, întrucât norma este prea generală și imprecisă prin utilizarea expresiei „conducerii instituției”, sugerăm indicarea expresă a factorului/factorilor de răspundere la care se face referire în context. Subliniem că, potrivit art. 102 din <i>Codul educației</i> sistemul organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior este format din senat, consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională, consiliul științific, consiliul facultății, consiliul de administrație și rectorul instituției.</p> <p>9. La pct. 18, pentru evitarea reglementărilor duplicitare, ar fi necesar de exclus textul „, , prin care sunt stabilite condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate”. Aceeași observație este valabilă și pentru pct. 20, referitor la textul „prin care se stabilesc condițiile de formare, drepturile și obligațiile părților”.</p> <p>10. La pct. 21, urmează a fi exclus textul inutil „, , prevederi stabilite în contractul de formare profesională”.</p>	<p>La sbp. 7) acronimul „etc.” este exclus.</p> <p>Nu se acceptă excluderea <i>criteriile privind conformitatea unității, deoarece</i> potrivit art. 112 alin (2) din <i>Codul educației nr.152/2014</i>, managementul calității în învățământul superior este asigurat la nivel național de Ministerul Educației și Cercetării și de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, or <i>criteriile privind conformitatea unității</i> va asigura calitatea formării profesionale a studenților la unitate.</p> <p>8. Se acceptă Pct.16 devine pct.17 și este redacta: „Comisia de verificare a conformității elaborează și remite rectorului instituției de învățământ superior un raport privind conformitatea/neconformitatea unității care intenționează să participe la procesul de formare profesională prin învățământ dual”.</p> <p>9. Se acceptă Din pct. 18 care devine pct.19 și pct. 20 care devine pct.21 a fost exclus textul: „prin care sunt stabilite condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate”, potrivit propunerii.</p>
--	--	---	---

	<p>La pct. 21</p> <p>La pct. 22</p> <p>La pct. 27</p>	<p>11. La pct. 22, se va analiza în ce măsură norma care prevede că, instituția de învățământ și unitatea desemnează câte un mentor responsabil de monitorizarea formării profesionale a studentului în cadrul învățământului dual, este corelată cu prevederile art. 119 din <i>Codul educației</i>. Aceeași sugestie este valabilă și pentru pct. 23.</p> <p>12. La pct. 27, în redacția propusă, norma este de natură să genereze confuzie în rândul celor care trebuie să aplice aceste dispoziții, deoarece are un conținut neclar, în special prin utilizarea cuvintelor „după caz” și a sintagmei „Ministerul Educației și Cercetării” între paranteze. În acest sens, pentru evitarea problemelor în aplicare, recomandăm redarea separată a atribuțiilor Ministerului Educației și Cercetării în organizarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență și a atribuțiilor ministerelor care au în subordine instituții de învățământ superior.</p>	<p>10. Se acceptă La pct. 21 care devine pct.22 a fost exclus textul: „, , prevederi stabilite în contractul de formare profesională”, potrivit propunerii.</p> <p>11. Nu se acceptă, pct.22 devine pct.23, art. 119 din Codul educației nr.152/2014 prevede că, activitatea didactică neauditorială se realizează prin: - conducerea stagiilor de practică; - monitorizarea activității individuale a studenților; - consultații, ghidare directă a activității individuale a studentului; - alte activități prevăzute de regulamentele instituționale. Or activitățile date contribuie la formarea profesională a studentului, implicit în cadrul învățământului dual. Art.215 alin. (2) Codului muncii nr.154/2003.</p> <p>12. Se acceptă Pct. 27 a fost divizat în două puncte, pct.27 și 28, după cum urmează: „27. Atribuțiile Ministerului Educației și Cercetării în domeniul învățământului dual sunt următoarele: 1) elaborează și aprobă acte normative în domeniul învățământului dual și exercită</p>
--	---	--	--

		<p>La proiect, Regulament</p>	<p>13. În ceea ce privește structura, menționăm că, deși potrivit exigențelor de tehnică legislativă, capitolul trebuie să cuprindă mai multe puncte, capitolele III-VI sunt alcătuite dintr-un singur punct. Ca urmare, sugerăm revizuirea structurală a cap. III-VI.</p>	<p>controlul asupra respectării acestora după adoptare;  2) aprobă condițiile de formare continuă a mentorilor în cadrul unității;  3) coordonează procesul de organizare, desfășurare și monitorizare a învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în instituțiile de învățământ superior;  4) coordonează planurile de învățământ care oferă învățământul dual, elaborate de către instituțiile de învățământ superior.  28. Atribuțiile Ministerelor de resort în domeniul învățământului dual sunt următoarele:  1) coordonează procesul de organizare, desfășurare și monitorizare a învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în instituțiile de învățământ superior, în care au calitatea de fondator;  2) coordonează planurile de învățământ care oferă învățământul dual, elaborate de către instituțiile de învățământ superior în care au calitatea de fondator”, potrivit propunerii.</p> <p>13. Se acceptă  Capitolul III a fost completat cu pct.28, Capitolul IV și V au fost comasate în Capitolul IV, Capitolul</p>
--	--	-----------------------------------	--	--

				V a fost redenumit în „DISPOZIȚII FINALE” format din pct.31 și pct.32.
7.	<b>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</b>	La pct. 23	Reieșind din exigențele tehnicii legislative statuate la art.55 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căroră <i>în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat</i> , la <b>pct.23</b> din proiectul Regulamentului se va indica numărul și data adoptării Regulamentului-cadru cu privire la normarea activității științifică-didactice în învățământul superior.	Se acceptă Pct. 23 devine pct.24 și este redactat: „Normarea activității de mentorat se realizează conform Regulamentului-cadru cu privire la normarea activității științifică-didactice în învățământul superior, Ordinul Ministerului Educației nr.304/2016, Codului muncii nr.154/2003 și altor acte normative din domeniu”.
8.	<b>Camera de Comerț și Industrie</b>	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă

Ministru

Dan PERCIUN